

ÖVNING · FÖRÄNDRING OCH UPPSTART

Hopp och farhågor

Två ordmoln på väggen, ett ljust och ett mörkt, gör gruppens förväntningar pratbara innan de hunnit bli korridorsnack.

SYFTE

Synliggöra gruppens förhoppningar och farhågor inför en förändring, ett projekt eller ett program, och göra dem möjliga att arbeta med

GRUPPSTORLEK

5 till 40 personer

TID

25 till 40 minuter

MATERIAL

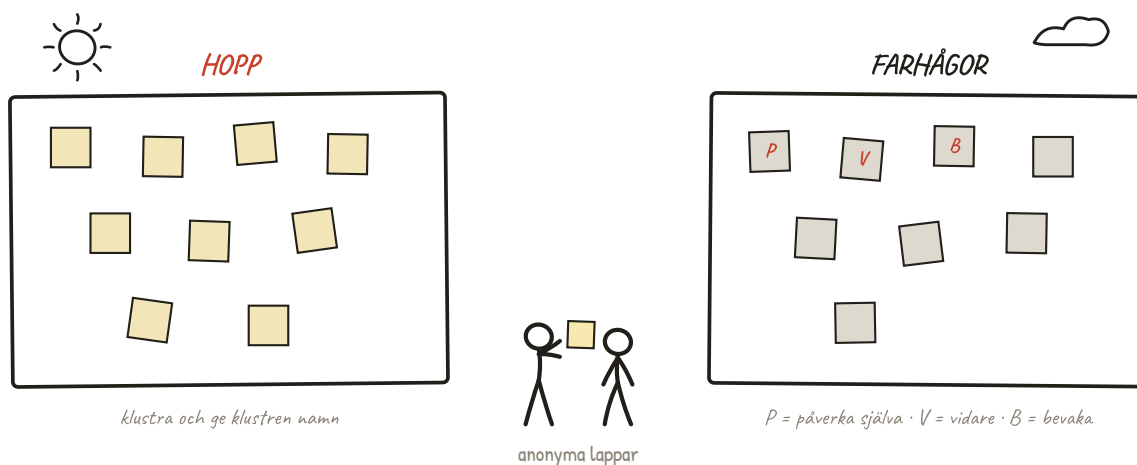
Självhäftande lappar i två färger, två väggytor eller blädderblock

PASSAR NÄR

Uppstart av förändringsarbete, projekt eller utbildningsprogram; nystart efter omorganisation

KOPPLADE MODELLER

Förändringskurvan · Psykologisk trygghet

Övningen följer Kolbs lärcykel: det anonyma lappskrivandet och mönsterläsningen är upplevelsen, sorteringssamtalet reflektionen, och förståelsen handlar om varför farhågor som får luft är mindre farliga än farhågor som viskas.

UPPLEVA · TVÅ VÄGGAR

Presentera det som ligger framför gruppen: förändringen, projektet eller programmet. Dela ut lappar i två färger. På den ena färgen skriver var och en sina förhoppningar: vad hoppas du händer, vad skulle göra detta riktigt bra? På den andra sina farhågor: vad oroar dig, vad vore det värsta rimliga utfallet? Skriv enskilt och anonymt, en tanke per lapp, minst två lappar av varje färg.

Sätt upp lapparna på två ytor: hoppväggen och farhågeväggen. Läs sedan väggarna tillsammans. Klustra lappar som hör ihop och ge klustren namn. Fråga gruppen: vad ser ni för mönster? Vilka förhoppningar delas av många? Vilka farhågor återkommer?

Avsluta med sorteringen som gör övningen till mer än en ventil: gå igenom farhågeklustren och märk dem tillsammans. Vilka kan vi själva påverka? Vilka behöver vi skicka vidare till någon som kan? Och vilka får vi leva med och hålla ögonen på?

REFLEKTERA

Hur var det att skriva farhågorna, lättare eller svårare än förhoppningarna? Blev någon förvånad över vad som stod på väggarna, kanske över hur delad en viss oro var? Vad gör det med en grupp att se sin oro uppsatt i dagsljus i stället för att ana den i korridoren?

FÖRSTÅ

Inför förändring bär nästan alla på både hopp och oro, men de två sorterna behandlas olika: förhoppningar går bra att säga högt, medan farhågor lätt fastnar som privat grubbel eller korridorsnack, där de växer. Forskning om förändringsreaktioner visar att oro inför förändring är normalt och ofta rationellt, och att den dämpas av två saker: att få uttrycka den och bli tagen på allvar, och att se att något görs åt det som går att göra något åt. Anonymiteten i lapparna sänker tröskeln, klustringen visar att ingen är ensam om sin oro, och sorteringen i påverkbart, vidareskickat och bevakat förvandlar diffus oro till hanterliga kategorier. Hoppväggen är lika viktig: den formulerar det gemensamma målet med gruppens egna ord, vilket ofta är mer motiverande än projektets officiella formuleringar.

Läs vidare i modellbanken: Förändringskurvan på theorvar.com.

PRÖVA

Väggarna ska leva vidare. Fotografera dem, och gör tre saker: ge de påverkbara farhågorna ägare och åtgärder, leverera de vidareskickade till rätt mottagare med återkoppling till gruppen, och boka en återblick efter en tid: vilka farhågor kom på skam, vilka slog in, och vilka förhoppningar har börjat infrias? Att bocka av farhågor som inte besannades är en underskattad ritual; den lär gruppen något om sin egen oro.

FÖR DIG SOM LEDER ÖVNINGEN

Anonymiteten är ett löfte, håll det: ingen ska behöva stå för sin lapp, och du läser upp lappar neutralt utan att spana efter avsändare. Försvara inte förändringen medan farhågorna sätts upp; varje förklaring i det läget lär gruppen att oro bemöts med argument, och då tystnar den. Ta emot, klustra, sortera. Var beredd på att någon farhåga kan handla om dig eller om ledningen; tacka för den och lägg den i rätt sorteringshög som alla andra. Lova inget kring det som inte går att

påverka, men lova återkoppling på det som skickas vidare, och håll det löftet synligt. Hopp- och farhågeinventeringar är klassisk facilitering vid uppstarter; den här utformningen med trevägssorteringen är theORVARs bearbetning.